

USDA คาดคะเนสถานการณ์ข้าวโลกและสหรัฐฯ ปีการผลิต 2563/64

เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ (USDA) โดยสำนักงานบริการด้านการวิจัยทางเศรษฐกิจ (Economic Research Service: ERS) ได้คาดคะเนสถานการณ์การผลิตและการค้าข้าวของโลกและของสหรัฐฯ สำหรับปีการผลิต ๒๕๖๓/๖๔ ว่าผลผลิตข้าวโลกและการใช้จะสูงเป็นประวัติการณ์ อินเดียจะส่งออกข้าวได้มากที่สุดเนื่องจากความได้เปรียบอย่างมากในการแข่งขันด้านราคาและผลผลิตที่เพิ่มขึ้น และสหรัฐฯจะผลิตข้าวเมล็ดยาวได้มากที่สุดเป็นประวัติการณ์และจะนำเข้าข้าวลดลง โดยมีรายละเอียดดังนี้

สถานการณ์ข้าวโลก

ผลผลิต

ผลผลิตข้าวของโลกในปี ๒๕๖๓/๖๔ คาดว่าจะมีประมาณ ๕๐๔.๐ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ๑.๐๐ ล้านตัน นับว่าเป็นปริมาณที่สูงเป็นประวัติการณ์ โดยส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของผลผลิตในออสเตรเลีย พม่า จีน โคลอมเบีย โกตดิวัวร์ อินเดีย อินโดนีเซีย ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ ศรีลังกา ไทย และสหรัฐอเมริกา ในทางตรงกันข้ามได้คาดการณ์ว่าผลผลิตจะลดลงในอาร์เจนตินา บังกลาเทศ บราซิล อียิปต์ มาดากัสการ์ ไนจีเรีย ปารากวัย และเกาหลีใต้ เนื่องจากการลดลงอย่างมากของพื้นที่เก็บเกี่ยว ในขณะที่คาดการณ์ว่าผลผลิตในอิรักและไต้หวันจะลดลงเพียงเล็กน้อย

การใช้ภายในประเทศและส่วนที่เหลือ

ปริมาณการใช้ข้าวและส่วนที่เหลือทั่วโลกในปี ๒๕๖๓/๖๔ คาดว่าจะสูงเป็นประวัติการณ์เช่นกัน โดยเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ๘.๔ ล้านตัน ขึ้นไปอยู่ที่ ๕๐๔.๒ ล้านตัน ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการบริโภคและการใช้ในประเทศของจีนที่เพิ่มขึ้นสูงถึง ๓.๘ ล้านตัน เป็น ๑๔๙.๐ ล้านตัน อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการขยายตัวของใช้ในภาคอุตสาหกรรมและอาหารสัตว์ ในขณะที่เดียวกันได้คาดการณ์ว่าการบริโภคและส่วนที่เหลือในปี ๒๕๖๓/๖๔ จะเพิ่มขึ้นในบังกลาเทศ พม่า สหภาพยุโรป อินเดีย เนปาล ฟิลิปปินส์ ศรีลังกา และสหรัฐอเมริกา ในทางตรงกันข้ามการบริโภคและส่วนที่เหลือภายในประเทศในปี ๒๕๖๓/๖๔ คาดว่าจะลดลงในอินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้และไนจีเรีย โดยการลดลงในเกาหลีใต้และญี่ปุ่นเป็นผลมาจากการการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริโภคในระยะยาวและอัตราการเติบโตของจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย

สต็อกคงเหลือปลายปี

USDA ได้คาดการณ์สต็อกคงเหลือปลายปีของโลกสำหรับปี ๒๕๖๓/๖๔ ว่าจะมีปริมาณ ๑๗๘.๑ ล้านตัน ลดลง ๐.๒ ล้านตันจากปีก่อนหน้า ซึ่งนับเป็นการลดลงครั้งแรกในรอบ ๑๔ ปี อันมีสาเหตุสืบเนื่องมาจากการลดลงของสต็อกคงเหลือในจีน อียิปต์ สหภาพยุโรป อินเดีย เกาหลีใต้ ไนจีเรียและเวียดนาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดลงอย่างมากของสต็อกปลายปีของจีนและอินเดียซึ่งส่งผลกระทบต่อสต็อกปลายปีของโลก โดยปริมาณสต็อกปลายปีของอินเดียคาดว่าจะมี ๒๘.๗ ล้านตัน ลดลงจากปีก่อนหน้า ๑.๐ ล้านตัน ซึ่งเป็นผลมาจากการคาดการณ์การส่งออกในปี ๒๕๖๓/๖๔ ที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น ในขณะที่คาดการณ์สต็อก

ปลายปีของจีนว่าจะมีปริมาณ ๑๑๖.๒ ล้านตัน ลดลงจากปีก่อนหน้า ๐.๓ ล้านตัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการใช้ในประเทศที่มีการขยายตัวมากขึ้น ในทางตรงกันข้ามได้คาดการณ์ว่าสต็อกปลายปี ๒๕๖๓/๖๔ จะเพิ่มขึ้นในออสเตรเลีย บังกลาเทศ อินโดนีเซีย ปากีสถาน ศรีลังกา ไทย และสหรัฐอเมริกา โดยการเพิ่มขึ้นในบังกลาเทศส่วนใหญ่เกิดจากการผลิตภายในประเทศที่เพิ่มขึ้น

สำหรับสัดส่วนสต็อกปลายปีต่อการใช้ทั่วโลกปี ๒๕๖๓/๖๔ คาดไว้ที่ร้อยละ ๓๕.๓ ลดลงจากปีก่อนหน้า ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ ๓๖.๐ และต่ำกว่าสถิติเมื่อปี ๒๕๔๓/๔๔ ซึ่งมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ ๓๗.๑

การค้าข้าวโลก

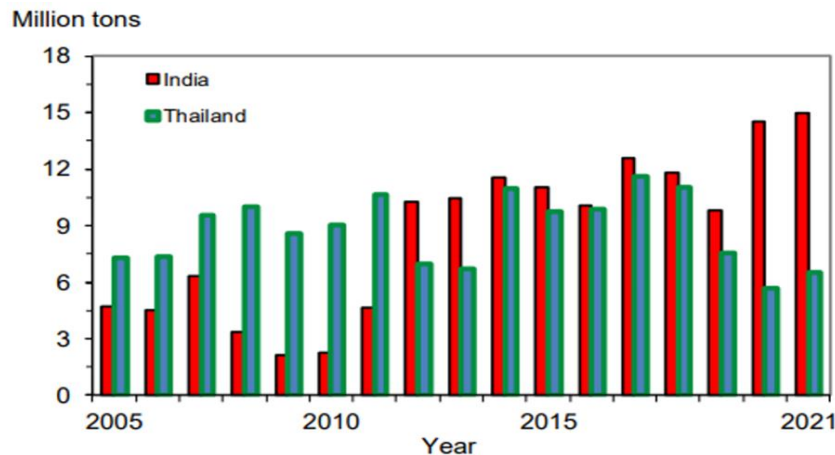
การค้าข้าวทั่วโลกปี ๒๕๖๓/๖๔ คาดการณ์ไว้ที่ ๔๖.๑ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ ๓ โดยมีรายละเอียดดังนี้

การส่งออก สำหรับปี ๒๕๖๔ คาดการณ์ว่าพม่า อินเดีย และเวียดนามจะส่งออกได้เพิ่มขึ้น ในขณะที่การส่งออกของบราซิล จีนและไทยจะลดลง สำหรับการส่งออกข้าวปี ๒๕๖๔ ของอินเดียคาดว่าจะเพิ่มขึ้น ๐.๔๔ ล้านตัน ไปอยู่ที่ ๑๕.๐ ล้านตัน นับเป็นการส่งออกที่สูงเป็นประวัติการณ์อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากผลผลิตอันมหาศาลในประเทศและความได้เปรียบอย่างมากในด้านการแข่งขันด้านราคา ในขณะที่ประเทศไทยส่งออกได้ ๖.๕ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ๐.๘๓ ล้านตัน ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการฟื้นตัวของการผลิตในประเทศเนื่องจากการกลับเข้าสู่ภาวะปกติของลมมรสุม (ภาพที่ ๑)

นอกจากนี้ ออสเตรเลีย พม่า กัมพูชา ปากีสถาน สหรัฐฯ และเวียดนาม คาดว่าจะส่งออกเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๖๔ ในทางตรงกันข้ามอาร์เจนตินา บราซิล ปารากวัย ใต้หวันและอุรุกวัย คาดว่าจะส่งออกข้าวลดลง

ภาพที่ ๑ เปรียบเทียบปริมาณการส่งออกข้าวของอินเดียและไทย ปี ๒๐๐๕-๒๐๒๑ (ปี ๒๕๔๘-๒๕๖๔)

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

Notes: Rice exports are reported on a milled basis. 2021 are forecasts.
Source: USDA, Foreign Agricultural Service, Production, Supply, and Distribution database.

การนำเข้า ในปี ๒๕๖๔ คาดว่าจะเพิ่มขึ้น โดยส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นของบังกลาเทศ โกลด์ดิวัลร์ ไนจีเรีย เกาหลีเหนือ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และเวียดนาม ในขณะที่ออสเตรเลีย ฟิลิปปินส์ และจีน คาดว่าการนำเข้าจะลดลงมากที่สุด ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากผลผลิตในประเทศมีมากขึ้น โดยการนำเข้าของจีน คาดว่าจะมีปริมาณ ๒.๘ ล้านตัน บังกลาเทศจะนำเข้า ๑.๓ ล้านตัน และไนจีเรียจะนำเข้า ๑.๘ ล้านตัน

ราคา ราคาส่งออกข้าวช่วงสัปดาห์แรกของเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ทั้งของไทย อินเดียและเวียดนาม เพิ่มขึ้นจากเดือนก่อนหน้าในอัตราร้อยละ ๖, ๕ และ ๒ ตามลำดับ ดังนี้

- **ไทย** ราคาข้าวขาวทั่วไป (ไม่รวมข้าวหอมมะลิ) เพิ่มขึ้นจากเดือนมกราคม ๒๕๖๔ เกือบร้อยละ ๖ เหตุผลส่วนใหญ่สืบเนื่องมาจากการแข็งค่าอย่างต่อเนื่องของเงินบาท โดยราคาส่งออกข้าวขาวเมล็ดยาว ๑๐๐% เกรดบี ประกาศไว้ที่ตันละ ๕๕๒ เหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นจากเดือนก่อนหน้าตันละ ๓๐ เหรียญสหรัฐ สำหรับราคาข้าวหอมมะลิเกรดพิเศษ (premium) ประกาศไว้ที่ตันละ ๘๓๐ เหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นจากเดือนก่อนหน้าตันละ ๑๘ เหรียญสหรัฐ

- **เวียดนาม** ราคาส่งออกเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ ๒ ส่วนใหญ่เป็นผลสืบเนื่องจากการลดลงของผลผลิตภายในประเทศเนื่องจากเป็นช่วงปลายฤดูการผลิต โดยผลผลิตข้าวฤดูใหม่ (ฤดูใบไม้ผลิ) จะเริ่มเก็บเกี่ยวได้ในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ สำหรับราคาส่งออกข้าวขาว ๕% ของเวียดนามประกาศไว้ที่ตันละ ๕๒๕ เหรียญสหรัฐ ถึงแม้จะเพิ่มขึ้นจากเดือนก่อนหน้าตันละ ๑๐ เหรียญสหรัฐ แต่ราคายังต่ำกว่าราคาข้าวชนิดเดียวกันของไทยอยู่ตันละ ๑๗ เหรียญสหรัฐ

- **อินเดีย** ถึงแม้ราคาส่งออกจะเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๕ แต่อินเดียยังคงความสามารถในการแข่งขันได้มากที่สุดในตลาดผู้ส่งออกในเอเชีย โดยราคาส่งออกข้าวขาว ๕% ของอินเดีย ช่วงสัปดาห์แรกของเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ประกาศไว้ที่ตันละ ๓๙๐ เหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นจากเดือนมกราคมตันละ ๒๐ เหรียญสหรัฐ

- **สหรัฐฯ** ราคาข้าวเมล็ดยาวซึ่งผลิตมากในทางตอนใต้ของสหรัฐฯ และข้าวเมล็ดปานกลางและเมล็ดสั้นซึ่งผลิตมากในมลรัฐแคลิฟอร์เนียยังคงไม่เปลี่ยนแปลงแม้ว่าการเก็บเกี่ยวผลผลิตของประเทศในช่วงปลายฤดูใบไม้ร่วงที่ผ่านมาจะมีมากก็ตาม โดยราคา FOB (เพื่อส่งออกไปยังอิรัก) สำหรับข้าวขาวเมล็ดยาว ๔% เกรด ๒ ยังคงเสนอราคาอยู่ที่ตันละ ๖๒๕ เหรียญสหรัฐ ในขณะที่ราคาข้าวสำหรับตลาดลาตินอเมริกา เฮติ โคลอมเบีย และเม็กซิโก ยังคงยืนอยู่ที่ตันละ ๕๕๐ เหรียญสหรัฐ ไม่เปลี่ยนแปลงนับตั้งแต่ต้นเดือนสิงหาคม ๒๕๖๓

สำหรับราคาข้าวที่ผลิตในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ราคาส่งออก FOB (เพื่อส่งออกไปยังประเทศแถบเมดิเตอร์เรเนียน) ข้าวขาวแคลิฟอร์เนีย ๔% เกรด ๑ ยังคงอยู่ที่ตันละ ๘๓๕ เหรียญสหรัฐ ไม่เปลี่ยนแปลงตั้งแต่ปลายเดือนตุลาคมปีที่แล้ว สำหรับราคาส่งออกไปตลาดเฮติ โคลอมเบีย และเม็กซิโก ยังคงอยู่ที่ตันละ ๕๕๐ เหรียญสหรัฐ และราคาข้าวเมล็ดปานกลาง (เพื่อส่งออกไปเกาหลี) ยังคงเสนอราคาอยู่ที่ตันละ ๙๔๐ เหรียญสหรัฐ ไม่เปลี่ยนแปลงนับตั้งแต่ต้นเดือนตุลาคม ๒๕๖๓

สถานการณ์ข้าวของสหรัฐอเมริกา

อุปทาน

อุปทานข้าวรวมของสหรัฐฯ ปี ๒๕๖๓/๖๔ คาดการณ์ไว้ที่ ๒๙๒.๔ ล้านฮันเดรดเวท (cwt sh) หรือประมาณ ๑๓.๒๖๓ ล้านตัน^๑ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนกว่าร้อยละ ๙ ซึ่งนับว่าเป็นผลผลิตที่มีมากที่สุดนับตั้งแต่ปี ๒๕๕๙/๖๐ โดยสามารถแยกตามประเภทข้าวได้ดังนี้

- ข้าวเมล็ดยาว คาดการณ์ปริมาณไว้ที่ ๒๑๗.๓ ล้านฮันเดรดเวท (ประมาณ ๙.๘๕๖ ล้านตัน) เพิ่มขึ้นจากปีก่อนเกือบร้อยละ ๑๖ นับว่ามีปริมาณผลผลิตสูงสุดนับตั้งแต่ปี ๒๕๕๓/๕๔ ซึ่งเคยมีปริมาณสูงสุดในประวัติศาสตร์ถึง ๒๒๒.๒ ล้านฮันเดรดเวท (๑๐.๐๗๘ ล้านตัน)
- ข้าวเมล็ดปานกลางและเมล็ดสั้น คาดการณ์ไว้ที่ ๗๕.๑ ล้าน ฮันเดรดเวท (ประมาณ ๓.๓๖๑ ล้านตัน) ลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ ๕

ผลผลิตภายในประเทศ

ผลผลิตข้าวในภาพรวมสำหรับปี ๒๕๖๓/๖๔ คาดว่าจะอยู่ที่ประมาณ ๒๒๗.๖ ล้านฮันเดรดเวท (๑๐.๓๒๓ ล้านตัน) เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ ๒๓ การเพิ่มขึ้นของผลผลิตส่วนใหญ่สืบเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของพื้นที่เก็บเกี่ยวที่เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๑ เป็น ๒.๙๙ ล้านเอเคอร์ (ประมาณ ๗.๕๖๒ ล้านไร่)^๒ ในขณะที่ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ยอยู่ที่ ๗,๖๑๙ ปอนด์/เอเคอร์ (ประมาณ ๑.๓๖ ตันต่อไร่)^๓ ซึ่งสูงกว่าปีก่อนหน้าร้อยละ ๒ แต่ต่ำกว่าสถิติเมื่อปี ๒๕๕๖/๕๗ ที่ผลผลิตต่อไร่อยู่ที่ประมาณไร่ละ ๑.๓๘ ตัน เมื่อพิจารณาตามชนิดของข้าว คาดว่าจะเป็นดังนี้

- ข้าวเมล็ดยาว คาดว่าจะผลิตได้ ๑๗๐.๙ ล้านฮันเดรดเวท (ประมาณ ๗.๗๕๑ ล้านตัน) สูงขึ้นร้อยละ ๓๖ จากปีก่อนหน้าซึ่งผลผลิตได้รับผลกระทบจากสภาพอากาศ สาเหตุหลักของการเพิ่มขึ้นของผลผลิตมาจากการเพิ่มขึ้นของพื้นที่เก็บเกี่ยวซึ่งเพิ่มถึงร้อยละ ๓๓ เป็น ๒.๓๐ ล้านเอเคอร์ อนึ่ง ข้าวเมล็ดยาวเกือบทั้งหมดปลูกในภาคใต้ของสหรัฐฯ
- ข้าวเมล็ดปานกลางและเมล็ดสั้น ผลผลิตคาดว่าจะอยู่ที่ประมาณ ๕๖.๗ ล้านฮันเดรดเวท (ประมาณ ๒.๕๗๑ ล้านตัน) ซึ่งน้อยกว่าปีก่อนหน้าเกือบร้อยละ ๕ การลดลงของผลผลิตข้าวเมล็ดปานกลางและเมล็ดสั้นที่ผลิตในภาคใต้ของสหรัฐฯ ซึ่งเป็นผลมาจากการลดลงของพื้นที่เก็บเกี่ยวที่ลดลงร้อยละ ๒๙ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผลผลิตข้าวเมล็ดปานกลางและเมล็ดสั้นในภาพรวมของทั้งประเทศในปี ๒๕๖๓/๖๔ ลดลง

^๑ ๑ ฮันเดรดเวท (cwt sh) คิดเป็นประมาณ ๐.๐๔๕ ตัน

^๒ ๑ เอเคอร์ คิดเป็นประมาณ ๒.๕๒๙ ไร่

^๓ ๑ ปอนด์ คิดเป็นประมาณ ๐.๔๕๔ กิโลกรัม

การนำเข้า

การนำเข้าข้าวของสหรัฐฯ ในปี ๒๕๖๓/๖๔ ยังคงคาดการณ์ไว้ที่ ๓๖.๒ ล้านฮันเดรดเวท (ประมาณ ๑.๖๔๒ ล้านตัน) ลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ ๓ โดยการนำเข้าสามารถแยกตามชนิดของข้าวได้ดังนี้

- **ข้าวเมล็ดยาว** การนำเข้าของสหรัฐฯ ปี ๒๕๖๓/๖๔ คาดการณ์ไว้ที่ ๒๙.๕ ล้านฮันเดรดเวท (ประมาณ ๑.๓๓๘ ล้านตัน) ลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ ๑ เนื่องจากการผลิตข้าวเมล็ดยาวของสหรัฐฯ มีจำนวนมากขึ้นประกอบกับสถิติการนำเข้าที่มีมาตลอดในช่วงฤดูใบไม้ผลิและฤดูร้อนที่ผ่านมาซึ่งอาจส่งผลให้มีการล้นของสต็อกชั่วคราว ประเทศไทยและอินเดียเป็นแหล่งนำเข้าข้าวเมล็ดยาวที่สำคัญของสหรัฐฯ โดยได้มีการนำเข้าเป็นจำนวนมากเมื่อปีที่แล้วซึ่งการนำเข้าเกือบทั้งหมดเป็นข้าวหอมพันธุ์เฉพาะของเอเชียที่ไม่ได้มีการผลิตในสหรัฐฯ ในปัจจุบัน ไทยส่งข้าวหอมมะลิระดับพรีเมียมและอินเดียส่งข้าวบาสมาระดับพรีเมียมไปยังตลาดสหรัฐฯ ในขณะที่ปากีสถานโดยปกติจะส่งข้าวบาสมาระดับพรีเมียมไปยังสหรัฐฯ ด้วยเช่นกันแต่ในปริมาณที่น้อยกว่า

- **ข้าวเมล็ดปานกลางและเมล็ดสั้น** การนำเข้าคาดการณ์ไว้ที่ ๖.๗ ล้านฮันเดรดเวท (ประมาณ ๐.๓๐๓ ล้านตัน) ลดลงจากปีก่อนหน้ากว่าร้อยละ ๑๑ เนื่องจากการคาดการณ์ว่าในปี ๒๕๖๓/๖๔ จะมีการส่งมอบข้าวจากจีนไปยังเปอร์โตริโกซึ่งเป็นดินแดนของสหรัฐฯ เพียง ๓ ครั้ง ลดลงจากปีก่อนหน้าซึ่งมีการส่งมอบถึง ๔ ครั้ง อนึ่ง นับตั้งแต่ปี ๒๕๖๑/๖๒ จีนได้ส่งออกข้าวไปยังเปอร์โตริโกของสหรัฐฯ ปีละ ๒๑,๐๐๐ ตัน โดยแบ่งการส่งมอบปีละ ๓ หรือ ๔ ครั้ง

ไทยและจีนเป็นนับเป็นซัพพลายเออร์ข้าวเมล็ดกลางและเมล็ดสั้นรายใหญ่ที่สุดของสหรัฐฯ เช่นกัน โดยการส่งออกของไทยส่วนใหญ่เป็นข้าวชนิดพิเศษที่จัดอยู่ในกลุ่มข้าวเมล็ดปานกลางและเมล็ดสั้น สำหรับการส่งออกของจีนไปยังเปอร์โตริโกคิดเป็นสัดส่วนข้าวเกือบทั้งหมดของการส่งออกข้าวจีนไปยังสหรัฐฯ ปัจจุบันอินเดียเป็นซัพพลายเออร์ข้าวเมล็ดปานกลางและเมล็ดสั้นรายใหญ่อันดับที่สามารถรองจากไทยและจีนตามด้วยอิตาลีที่มีปริมาณน้อยมาก และซัพพลายเออร์จากอเมริกาใต้ซึ่งมีเพียงไม่กี่ราย

การส่งออก

การคาดการณ์การส่งออกข้าวทั้งหมด (ข้าวขาวและข้าวเปลือก) ของสหรัฐฯ ในปี ๒๕๖๓/๖๔ คาดว่าจะส่งออกได้ ๙๓.๐ ล้านฮันเดรดเวท (ประมาณ ๔.๒๑๘ ล้านตัน) ลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ ๑ โดยคาดว่าจะเป็นการส่งออกข้าวเปลือก ๑.๕๘๘ ล้านตัน ซึ่งมีเม็กซิโกผู้นำเข้ารายใหญ่ และจะมีการส่งออกข้าวสาร ๒.๖๓๑ ล้านตัน เมื่อพิจารณาตามชนิดของข้าวคาดว่าจะเป็นอย่างนี้

- **ข้าวเมล็ดยาว** การส่งออกคาดว่าจะ ๖๕.๐ ล้านฮันเดรดเวท (ประมาณ ๒.๙๔๘ ล้านตัน) แทบไม่มีการเปลี่ยนแปลงจากปีที่ผ่านมา โดยการส่งออกไปยังตลาดประจำซึ่งอยู่ในประเทศกลุ่มละตินอเมริกา (โดยเฉพาะอย่างยิ่งเม็กซิโก และเฮติซึ่งเป็นผู้ซื้อรายใหญ่) ยังคงอยู่ในระดับต่ำกว่าปีก่อนหน้านี้ แม้ว่าในปี ๒๕๖๓/๖๔ สหรัฐฯ จะมีการส่งออกข้าวเปลือกเมล็ดยาวไปยังบราซิลแล้วถึง ๑๒๐,๒๐๐ ตัน ก็ตาม (ปกติบราซิล

ไม่ถือว่าเป็นตลาดส่งออกข้าวของสหรัฐฯ) นอกจากนี้ ในช่วงเดือนมกราคม สหรัฐฯ ยังได้ส่งออกข้าวเปลือกจำนวน ๑๕๖,๐๐๐ ตัน ไปยังเวเนซุเอลาโดยส่งออกได้เพิ่มขึ้นมากกว่าปีที่ผ่านมาถึง ๕๕,๐๐๐ ตัน ในขณะที่การส่งออกข้าวเมล็ดยาวของสหรัฐฯ ไปยังตะวันออกกลางกลับน้อยกว่าปีก่อน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการไม่มีการสั่งซื้อจากอิรักในปี ๒๕๖๓/๖๔

- **ข้าวเมล็ดปานกลางและเมล็ดสั้น** การส่งออกข้าวเมล็ดปานกลางและเมล็ดสั้นของสหรัฐฯ ในปี ๒๕๖๓/๖๔ คาดการณ์ไว้ที่ ๒๘.๐ ล้านตัน (ประมาณ ๑.๒๗๐ ล้านตัน) ลดลงร้อยละ ๕ จากปีก่อน โดยสหรัฐฯ คาดว่ายอดการส่งออกปกติที่ส่งไปยังญี่ปุ่น เกาหลีใต้และไต้หวันซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของข้อผูกพันขององค์การการค้าโลกจะเพิ่มขึ้นไม่มาก ประกอบกับการส่งออกไปยังจอร์แดน แคนาดาและเม็กซิโกลดลง สำหรับการส่งออกข้าวเมล็ดปานกลางและเมล็ดสั้นของสหรัฐฯ ส่วนใหญ่เป็นข้าวที่ผลิตในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ส่วนข้าวที่ผลิตในภาคใต้ของสหรัฐฯ จะส่งออกในปริมาณที่น้อยมาก

การใช้ในประเทศและส่วนที่เหลือ

ในปี ๒๕๖๓/๖๔ การใช้ในประเทศและส่วนที่เหลือคาดการณ์ไว้ที่ ๑๖๐.๐ ล้านตัน (ประมาณ ๗.๒๕๗ ล้านตัน) ซึ่งสูงกว่าปีก่อนหน้าร้อยละ ๑๑ การเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเป็นการอนุมานจากการใช้ในประเทศที่เพิ่มขึ้นในช่วงเดือนสิงหาคมถึงพฤศจิกายนของปีที่ผ่านมาซึ่งรายงานโดยสำนักงาน NASS ว่ามีการใช้ภายในประเทศทั้งหมดถึง ๙๙.๓ ล้านตัน (ประมาณ ๔.๕๐๔ ล้านตัน) ซึ่งสูงเป็นประวัติการณ์ โดยสูงกว่าสถิติเดิมที่รายงานในปี ๒๕๖๑/๖๒ ถึง ๑๐ ล้านตัน (ประมาณ ๐.๔๕๓ ล้านตัน)

เมื่อพิจารณาตามชนิดของข้าว การใช้ในประเทศและปริมาณที่เหลือของข้าวเมล็ดยาวคาดการณ์ไว้ที่ ๑๒๕ ล้านตัน (ประมาณ ๕.๖๖๙ ล้านตัน) ซึ่งสูงกว่าปีก่อนหน้าร้อยละ ๑๗ ในขณะที่ปริมาณการใช้ภายในประเทศสำหรับข้าวเมล็ดปานกลางและเมล็ดสั้นคาดการณ์ไว้ที่ ๓๕.๐ ล้านตัน (ประมาณ ๑.๕๘๗ ล้านตัน) ลดลงจากปีก่อนร้อยละ ๘

สต็อกปลายปี

สต็อกปลายปีสิ้นสุดปี ๒๕๖๓/๖๔ คาดว่าจะมีปริมาณ ๓๙.๔ ล้านตัน (ประมาณ ๑.๗๘๗ ล้านตัน) สูงกว่าปีก่อนหน้าร้อยละ ๓๘ สำหรับสัดส่วนสต็อกข้าวปลายปีต่อการใช้ในประเทศคิดเป็นร้อยละ ๑๕.๖ สูงกว่าในปี ๒๕๖๒/๖๓ ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ ๑๒.๐ และนับเป็นระดับที่ต่ำผิดปกติ เมื่อพิจารณาตามชนิดของข้าวคาดว่าจะเป็นอย่างนี้

- **ข้าวเมล็ดยาว** สต็อกคงเหลือปลายปีคาดว่าจะอยู่ที่ ๒๗.๓ ล้านตัน (ประมาณ ๑.๒๓๘ ล้านตัน) สูงกว่าในปี ๒๕๖๒/๖๓ ถึงร้อยละ ๖๑ สัดส่วนสต็อกคงเหลือปลายปีต่อการใช้ในประเทศคิดเป็นร้อยละ ๑๔.๔ สูงกว่าปีก่อนหน้าร้อยละ ๙.๙

● **ข้าวเมล็ดปานกลางและเมล็ดสั้น** สต็อกคงเหลือปลายปีคาดว่าจะมี ๑๑.๑ ล้านตัน (ประมาณ ๐.๕๐๓ ล้านตัน) ซึ่งสูงกว่าปีก่อนหน้าร้อยละ ๔ สัดส่วนสต็อกคงเหลือปลายปีต่อการใช้ในประเทศ คาดการณ์ไว้ที่ร้อยละ ๑๗.๗ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ ๑๕.๙

ราคา

ปี ๒๕๖๓/๖๔ การคาดการณ์ราคาข้าวที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยตามฤดูกาล (SAFP) ของสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นทั้งข้าวเมล็ดยาว และข้าวเมล็ดปานกลางและเมล็ดสั้นซึ่งผลิตทางตอนใต้ของสหรัฐฯ โดยอ้างอิงตามราคาขายเงินสดรายเดือนจนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๖๓ ซึ่งรายงานโดยสำนักงาน NASS ประกอบกับการคาดคะเนสถานการณ์ราคาและการตลาดในช่วงที่เหลือของปีการตลาด ๒๕๖๓/๖๔ โดยผลการคาดคะเนราคาแยกตามชนิดข้าวเป็นดังนี้

● **ข้าวเมล็ดยาว** การคาดการณ์ราคา SAFP ในปี ๒๕๖๓/๖๔ เพิ่มขึ้นเป็น ๑๒.๒๐ เหรียญสหรัฐฯ/ฮันเดรดเวท (ประมาณตันละ ๒๖๙ เหรียญสหรัฐฯ หรือประมาณตันละ ๘,๐๗๐ บาท) เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ๒๐ เซ็นต์/ฮันเดรดเวท ถึงแม้ปริมาณอุปทานจะมีมากขึ้นก็ตาม

● **ข้าวเมล็ดปานกลางและเมล็ดสั้นของมลรัฐทางใต้** ในปี ๒๕๖๓/๖๔ คาดว่าจะอยู่ที่ ๑๒.๕๐ เหรียญสหรัฐฯ/ฮันเดรดเวท (ประมาณ ๒๗๖ เหรียญสหรัฐฯ/ตัน) โดยเพิ่มขึ้น ๙๐ เซ็นต์/ฮันเดรดเวท จากปีก่อน เนื่องจากการเพาะปลูกในปี ๒๕๖๓/๖๔ ลดลงส่งผลให้อุปทานลดลงและราคาเพิ่มขึ้นดังกล่าว

● **ข้าวเมล็ดปานกลางและเมล็ดสั้นของแคลิฟอร์เนีย** สำหรับปีการผลิต ๒๕๖๓/๖๔ (ตุลาคม - กันยายน) คาดการณ์ไว้ที่ ๑๙.๐๐ เหรียญสหรัฐฯ/ฮันเดรดเวท (ประมาณ ๔๑๙ เหรียญสหรัฐฯ/ตัน) และลดลง ๒.๖๐ เหรียญสหรัฐฯ จากปีก่อนหน้าซึ่งอยู่ที่ ๒๑.๖๐ เหรียญสหรัฐฯ/ฮันเดรดเวท

● **ข้าวเมล็ดปานกลางและเมล็ดสั้นทั้งประเทศ (มลรัฐทางใต้และแคลิฟอร์เนีย)** ในปี ๒๕๖๓/๖๔ คาดว่าจะอยู่ที่ ๑๖.๙๐ เหรียญสหรัฐฯ/ฮันเดรดเวท (ประมาณ ๓๗๓ เหรียญสหรัฐฯ/ตัน) ต่ำกว่าเมื่อปี ๒๕๖๒/๖๓ ซึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ ๑๘.๒๐ เหรียญสหรัฐฯ/ฮันเดรดเวท อยู่ ๑.๓๐ เหรียญสหรัฐฯ/ฮันเดรดเวท

● **ราคาเฉลี่ยข้าวรวมทั้งประเทศ (เมล็ดยาว เมล็ดปานกลางและเมล็ดสั้น)** ราคาเฉลี่ยข้าวทุกชนิดในปี ๒๕๖๓/๖๔ คาดว่าจะอยู่ที่ ๑๓.๔๐ เหรียญสหรัฐฯ/ฮันเดรดเวท (ประมาณ ๒๙๕ เหรียญสหรัฐฯ/ตัน) ต่ำกว่าราคาเมื่อปีก่อนหน้า ๒๐ เซ็นต์ ทั้งนี้ ไม่รวมมลรัฐแคลิฟอร์เนียซึ่งรายงานราคาข้าวในปีการตลาดเริ่มต้นในเดือนสิงหาคมถึงเดือนกรกฎาคม

อนึ่ง ในช่วงปลายเดือนมกราคม ๒๕๖๔ สำนักงาน NASS ได้ปรับปรุงราคาขายเงินสดรายเดือนและการตลาดของข้าวในภาพรวมและแยกตามชนิดข้าวสำหรับปี ๒๕๖๒/๖๓ รวมทั้งราคาในเดือนสิงหาคมและพฤศจิกายน ๒๕๖๓ การปรับปรุงราคาและการตลาดดังกล่าวส่งผลให้ราคาข้าวเมล็ดปานกลางและเมล็ดสั้นของแคลิฟอร์เนียเพิ่มขึ้น ๑.๐๐ เหรียญสหรัฐฯ/ฮันเดรดเวท เป็น ๒๑.๖๐ เหรียญสหรัฐฯ/ฮันเดรดเวท ซึ่งทำให้ราคาข้าวเมล็ดปานกลางและเมล็ดสั้นในภาพรวมของสหรัฐฯ เพิ่มขึ้น ๔๐ เซ็นต์ เป็น ๑๘.๒๐ เหรียญสหรัฐฯ/ฮันเดรดเวท และ

ส่งผลให้ราคาข้าวในภาพรวมของปี ๒๕๖๒/๖๓ เพิ่มขึ้น ๑๐ เซ็นต์ เป็น ๑๓.๖๐ เหรียญสหรัฐ/ฮันเดรดเวท อย่างไรก็ตาม สำหรับราคาข้าวเมล็ดยาวปี ๒๕๖๒/๖๓ ยังคงอยู่ที่ ๑๒.๐๐ เหรียญสหรัฐ/ฮันเดรดเวท โดยไม่มีการปรับปรุงแก้ไขแต่อย่างใด

ข้อมูลเพิ่มเติมและข้อสังเกต

๑. สหรัฐฯ เป็นตลาดส่งออกข้าวที่สำคัญแห่งหนึ่งของไทยโดยเฉพาะข้าวหอมมะลิเกรดพิเศษ ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมาการนำเข้าข้าวของสหรัฐฯ จากประเทศไทยในภาพรวมมีแนวโน้ม (growth rate) เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๑๘.๔ ต่อปี โดยแนวโน้มการนำเข้าข้าวเมล็ดยาว (รวมถึงข้าวหอมมะลิ) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๖.๓ การนำเข้าข้าวเมล็ดปานกลางเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๒.๗ ข้าวเมล็ดสั้นเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๓.๔ และข้าวกล้องอินทรีย์เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕.๔ จะเห็นได้ว่าตลาดข้าวเมล็ดปานกลางและเมล็ดสั้นในตลาดสหรัฐฯ มีแนวโน้มที่ดีสำหรับประเทศไทย และในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมาแนวโน้มการนำเข้าประเภทดังกล่าวจากทั่วโลกของสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๒๕.๕ ต่อปี

๒. การนำเข้าข้าวของสหรัฐฯ ลดลงในปี ๒๕๖๓/๖๔ เนื่องจากผลผลิตในประเทศที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับสต็อกคงเหลือปลายปีและสัดส่วนของสต็อกคงเหลือปลายปีต่อความต้องการใช้ในประเทศที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสื่อให้เห็นถึงภาวะข้าวล้นสต็อกชั่วคราวและอาจนำไปสู่การนำเข้าข้าวลดลง ทั้งนี้ เนื่องจากในปีที่ผ่านมาสหรัฐฯ มีการนำเข้าข้าวเป็นจำนวนมากจากต่างประเทศรวมถึงประเทศไทย สาเหตุส่วนหนึ่งเป็นผลจากความต้องการที่เพิ่มขึ้นจากผลกระทบของโควิด-๑๙ แต่การนำเข้าข้าวที่ลดลงในปี ๒๕๖๓/๖๔ อาจไม่มีผลกระทบจากประเทศไทยมากนักเนื่องจากสหรัฐฯ นำเข้าข้าวพันธุ์ที่ไม่มีการผลิตในสหรัฐฯ เช่น ข้าวหอมมะลิเกรดพิเศษ อย่างไรก็ตาม หากสหรัฐฯ มีการนำเข้าข้าวจากไทยมากเพียงพอแก่ความต้องการและสถานการณ์โควิดคลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้นแล้วแนวโน้มการนำเข้าข้าวจากไทยในปี ๒๕๖๓/๖๔ อาจเพิ่มขึ้นไม่มาก

๓. การแข่งค่าของเงินบาทอาจส่งผลกระทบต่อการนำเข้าข้าวทุกชนิดจากไทย ในส่วนของข้าวหอมมะลิถึงแม้ปัจจุบันจะยังไม่มีคู่แข่งที่สำคัญ แต่ยังมีประเทศที่สามารถผลิตและส่งออกข้าวหอมมะลิไปยังตลาดสหรัฐฯ ที่น่าจับตามองคือ เวียดนาม สเปน อินเดียและกัมพูชา ซึ่งผู้นำเข้าสหรัฐฯ อาจให้ความสนใจไปนำเข้าจากประเทศดังกล่าวเพิ่มขึ้นเนื่องจากความสามารถในการแข่งขันด้านราคาและการพัฒนาคุณภาพ

อนึ่ง ในปี ๒๕๖๓ สหรัฐฯ ได้เริ่มแยกเก็บข้อมูลนำเข้าข้าวหอมมะลิเป็นปีแรก โดยแยกพิภักด์อัตราภาษีศุลกากรออกจากข้าวเมล็ดยาวทั่วไป ข้อมูลนำเข้าในปี ๒๕๖๓ แสดงให้เห็นว่าสหรัฐฯ นำเข้าข้าวหอมมะลิทั้งหมดเป็นปริมาณ ๑๘๕,๐๕๙ ตัน คิดเป็นมูลค่า ๑๙๒.๙๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เป็นการนำเข้าจากประเทศไทยในปริมาณ ๑๗๗,๓๑๒ ตัน คิดเป็นมูลค่า ๑๘๖.๖๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในราคาเฉลี่ยตันละ ๑,๐๕๒ เหรียญสหรัฐ ในขณะที่เดียวกันได้มีการนำเข้าจากประเทศอื่นด้วย ที่สำคัญได้แก่ เวียดนาม สเปน อินเดีย กัมพูชา และอื่นๆ รวมเป็นปริมาณทั้งสิ้น ๗,๗๔๗ ตัน คิดเป็นมูลค่า ๖.๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในราคาเฉลี่ยตันละ ๘๑๓ เหรียญสหรัฐ จะเห็นได้ว่าราคาถูกกว่าการนำเข้าจากประเทศไทย ทั้งนี้ แนวโน้มการนำเข้าจากประเทศเหล่านี้ อาจเพิ่มขึ้นหากคุณภาพและราคานำเข้าจูงใจ ประเทศไทยจึงควรจับตามองอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะเวียดนามซึ่งในปี ๒๕๖๓

มีการส่งออกข้าวหอมมะลิไปยังตลาดสหรัฐฯ ถึง ๔,๗๐๐ ตัน ในราคาเฉลี่ยตันละ ๖๙๒ เหรียญสหรัฐฯ ซึ่งต่ำกว่า
ราคาข้าวไทยเกือบร้อยละ ๓๕

ที่มา: <https://www.ers.usda.gov/webdocs/outlooks/100487/rcs-21b.pdf?v=6335.2>

ฝ่ายเกษตร ประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครลอสแอนเจลิส

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

